

Διαφάνεια 1

Κυριάκο Κατζουράκη

*Δεν βάζω ούτε μία πινελιά,
αν εκείνη τη στιγμή δεν πιστεύω
ότι θα αλλάξει τον κόσμο ...*

Μιρόλα

Ο απόφοιτος του σχολείου μας Κυριάκος Κατζουράκης υπήρξε ένας διανοούμενος, ένας εργάτης των Τεχνών, με σαφές κοινωνικοπολιτικό στίγμα, αδιάκοπες μάχες και αγωνία για το παρόν και το μέλλον του τόπου.

Ήταν πολύπλευρη προσωπικότητα. Άφησε ένα ανεξίτηλο προσωπικό στίγμα στην καλλιτεχνική ζωή της χώρας, μέσα από μια πολυσχιδή δράση:

Διαφάνεια 2

Συλβάνα

Εικαστικός, σκηνογράφος, σκηνοθέτης θεάτρου, κινηματογραφιστής, συγγραφέας, ομότιμος καθηγητής της Σχολής Καλών Τεχνών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Συλβάνα

Οι πιο σημαντικοί σταθμοί στη ζωή του:

1944. Γεννιέται στην Αθήνα.

Διαφάνεια 3

Διονύσης

Γεννήθηκα το 1944 στα τέλη του πολέμου και πριν τον εμφύλιο. Η μητέρα μου πέθανε το 1950. Ο πατέρας μου, πρόεδρος Πρωτοδικών τότε και δικηγόρος αργότερα, ανεπιθύμητος από τους γονείς της ως αριστερός, μετά τον θάνατό της, απλούστατα διαλύθηκε. Τη δίδυμη αδερφή μου τη Μαρία κι εμένα μας έδιωξαν μέσα στο καταχείμωνο. Τρία ατελείωτα χρόνια σε ορφανοτροφείο ακόμα κυνηγάνε την αυτοεκτίμησή μου. Για χρόνια μας έκρυβαν οι συγγενείς το θάνατο της μητέρας μας (ήταν, λέει, στην Αμερική για θεραπεία). Και για πολλά χρόνια δεν λυτρωθήκαμε πενθώντας η αδερφή μου κι εγώ. Διπλή ορφάνια, με απόντα πατέρα. Δεν θυμάμαι πόσος καιρός πέρασε για να μάθουμε το θάνατό της, πρέπει να ήμασταν έντεκα χρονών. Τρία χρόνια στα ιδρύματα χρειάστηκαν για να με μετατρέψουν βίαια από αριστερόχειρα σε κακονικόχειρα.

Κοκκινάκης

Ως τα δεκαέξι μου, ζούσα σ' ένα σπίτι δεξιόστροφο με μυθοποιημένο μέσα μου τον αριστερό πατέρα-φάντασμα. Έβγαζα το άχτι μου στη γειτονιά, παίζοντας στους χωματόδρομους της πλατείας Κολιάτσου, σκαρφάλωνα μάντρες, έσπαγα χέρια, γόνατα, πατούσα πυρωμένα καρφιά στις φωτιές τ' Αι – Γιάννη, τσάκισα τ' αυτί μου, το κεφάλι μου, σκαρφάλωνα στις μάντρες με τα γυαλιά στις κορφές, και κάποιες φορές ζωγράφιζα. Θυμάμαι που απομονωνόμουν και ξεπατίκωνα τον Βαν Γκογκ και τον Μουνκ.

Διαφάνεια 4

Συλβάνα

1963 – 1968. Σπουδάζει στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών :

- Ζωγραφική, με καθηγητή τον **Γιάννη Μόραλη**
- Σκηνογραφία με καθηγητή τον **Βασίλη Βασιλειάδη**

1969. Βραβεύεται με το Βραβείο Ζωγραφικής **Παρθένης**

Κοκκινάκης

[...] μπήκε στην ζωή μου ο Μόραλης, που ως γνωστό του πατέρα μου, τον επισκεπτόμασταν στο σπίτι του στην Κηφισιά. Όταν του έδειξα κάτι ακουαρέλες, μου απάντησε : αυτό μην το χάσεις, θα καταλάβεις μετά από χρόνια τι είναι. Και εγώ άρχισα από τότε να ρουφάω από τον Μόραλη όλη την πείρα της ζωής και της τέχνης του.

Διαφάνεια 5

Συμβάνα

1972. Δημιουργεί τα σκηνικά για το *Προξενικό της Άννας*, του Παντελή Βούλγαρη και τα κοστούμια για τις *Μέρες του '36*, του Θόδωρου Αγγελόπουλου

Διαφάνεια 6

Συμβάνα

Την ίδια χρονιά, μαζί με τους Γιάννη Βαλαβανίδη, Κλεοπάτρα Δίγκα, Χρόνη Μπότσογλου και Γιάννη Ψυχοπαίδη, ιδρύουν την *Ομάδα των 5 Νέων Ελλήνων Ρεαλιστών*. Η ιστορική πρώτη έκθεση των πέντε ρεαλιστών στο Ινστιτούτο Γκαίτε ήταν μια απάντηση της Τέχνης στην Χουντική απανθρωπιά. Μέσα στην φρίκη της Χούντας ο Κατζουράκης θα συνεχίσει την παράδοση, διά της ανατροπής.

Διαφάνεια 7

Διονύσης

[...] Η τέχνη είναι ένα όπλο, δεν είναι μόνο λουλούδια. Είχε έρθει η ώρα για να μπει στο τραπέζι η σχέση της πολιτικής με την τέχνη και να οργανωθούν αντιστασιακές εικαστικές εκθέσεις. Χρησιμοποιούσαμε πολύ την πολιτική επικαιρότητα.

Διαφάνεια 8

Γεωργία

Θα μεταμορφώσει τους ερωτικούς εσατζήδες του Τσαρούχη στους βασανιστές του ΕΑΤ – ΕΣΑ. Έτσι, από τον δρόμο του Τσαρούχη φτάνει στα παραμορφωμένα πρόσωπα του Μπέικον. Ο ρεαλισμός του εικονίζει μαζί την επιθυμία και το τραύμα.

Διαφάνεια 9

Χρυσάνθη

Το ερωτικό και το πάσχον σώμα. Σώματα αγκαλιασμένα. Σπαραγμένα σώματα με ανοιγμένα, βεβηλωμένα τα εντόσθια. Ο κόσμος του έρωτα και του πόνου, όπως αρνούμαστε να τον δούμε. Το γένος των ανθρώπων, λέει ο Έλιοτ, δεν αντέχει πάρα πολλή πραγματικότητα.

Τραγούδι *Δεν έχω καρδιά για να σ' αφήσω*, από την παράσταση του Θεάτρου Τέχνης, Ο κύκλος με την κιμωλία, του Μπέρτολτ Μπρεχτ, 1977.

Γεωργία

1972 – 1985. Ο Κατζουράκης ζει στο Λονδίνο, όπου σπουδάζει Χαρακτική.
Εδώ γεννιέται γιος του Άρης, το 1977.

Διαφάνεια 10

Κοκκινάκης

Ελλειψη ενημέρωσης και αίσθημα ασφυξίας, με κάνουν να φύγω για το Λονδίνο, όπου μένω 14 χρόνια. Εκεί ήταν η άνθηση της ζωγραφικής μου, μια πολύ δημιουργική περίοδος. Το 1977 γεννιέται ο γιος μου, το σπίτι μου υπήρξε ένα κέντρο διερχομένων πολλών ανθρώπων, συζητήσεων και ζυμώσεων. Τότε στήθηκε το περιοδικό **Πολίτης**, όπου έγραφα κι έκανα και κάποια εξώφυλλα. Γύρισα στην Ελλάδα το 1985, γιατί ένιωθα πως όλα όσα έκανα εκεί, αν τα έκανα εδώ θα ήταν πιο χρήσιμα στους ανθρώπους. Μάλλον μια ψευδαίσθηση ήταν, αλλά αυτό ένιωθα!

Διαφάνεια 11

Συλβάνα

1979. Εκπροσωπεί την Ελλάδα στη Biennale Sao Paulo.

Διαφάνεια 12

Συλβάνα

1980. Εκπροσωπεί την Ελλάδα στην 11η Biennale του Παρισιού.

Διαφάνεια 13

Γεωργία

Η ανθρωποκεντρική ζωγραφική του συνδέει την ελληνική ιστορία με τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα.

Διαφάνεια 14

Χρυσάνθη

Όπως συμβαίνει στον **Τσαρούχη** που πέρασε από την ζωγραφική στην σκηνοθεσία των Τρωάδων και των Επτά επί Θήβας. Από νωρίς ο ζωγράφος γίνεται σκηνογράφος και ενδυματολόγος. Συνεργάζεται με τον **Μίνωα Βολανάκη**, τον **Θόδωρο Αγγελόπουλο**, και επί χρόνια με τον **Γιώργο Λαζάνη**. Από την δικτατορία και μετά περνά σταδιακά από την σκηνή της ζωγραφικής στην σκηνή του θεάτρου, όπου κάθε λέξη, έκφραση, κίνηση, είναι και μια πινελιά.

Διαφάνεια 15

Γεωργία

Η ενσωμάτωσή του στο συλλογικό θεατρικό σώμα συνδυάζεται ωστόσο και με άλλα βήματα. Περισσότερα από τα μισά έργα του Κατζουράκη είναι προτάσεις ζωγραφικής σκηνοθεσίας.

Διαφάνεια 16

Αλεξάνδρα

1988. Ένα μεγάλο κεφάλαιο στη ζωή του Κυριάκου Κατζουράκη ανοίγει με την ηθοποιό *Κάτια Γέρου*. Συναντιούνται καλλιτεχνικά στην παράσταση του Θεάτρου Τέχνης *Ο άντρας είναι άντρας* του Μπέρτολτ Μπρεχτ, σε σκηνοθεσία του Γιώργου Λαζάνη, εκείνος ως σκηνογράφος και εκείνη ως ηθοποιός. Γίνεται σύντροφός του, Μούσα του, συνδημιουργός του. Σε έναν αδιάλειπτο, ακάματο και μεθυστικό δημιουργικό οίστρο, επεξεργάζονται μαζί τη σχέση ζωγραφικής, θεάτρου, κινηματογράφου, μουσικής.

Ρεβέκα

1990. Ιδρύει την *Ομάδα Τέχνης*, που στόχος της ήταν η έρευνα των σχέσεων μεταξύ των Τεχνών καθώς και την Ένωση Καλλιτεχνών *Europa 24*. Είναι κατ' εξοχήν ο δημιουργός που επιχείρησε να αναδείξει τις σχέσεις της ζωγραφικής με άλλες Τέχνες – φωτογραφία, θέατρο, κινηματογράφος, λογοτεχνία – και την δυνατότητα σύγκλισής τους σε ένα ενιαίο έργο. Δεν το επιδίωξε μόνο, το κατόρθωσε.ⁱⁱ

Αλεξάνδρα

1992. Δημιουργούν μαζί με την Κάτια Γέρου το πρώτο τους κοινό έργο, το έργο *Τέμπλο – Οίκος ενοχής*.

Διαφάνεια 17

Αλεξάνδρα

Το *Τέμπλο / Οίκος Ενοχής*, ένας πρόσφυγας / ναός, όπως τον χαρακτήρισε ο ίδιος ο δημιουργός του, εκτίθεται σήμερα μόνιμα στην Δημοτική Βιβλιοθήκη Καλαμάτας. Ένα ιερό και βέβηλο τέμπλο παισιώνει όχι αγιογραφίες, αλλά εικόνες μνήμης και οδύνης. Τα σώματα των ηθοποιών ξεκολλούν από το Τέμπλο, ζωντανεύουν, ακούγονται μαρτυρίες και τραγούδια από βασανισμένους τόπους. Το σύνολο προτείνει ένα ισοδύναμο θρησκευτικής τελετουργίας, που μετουσιώνεται σε περφόρμανς και, ακόμα, σε εισαγωγή στο θέατρο.

Βίντεο 1 απόσπασμα από την παράσταση

https://www.youtube.com/watch?v=c_Fk5WYVhiM από το 6:00 έως τέλος.

Μαγία

Το Τέμπλο ακολούθησαν τα έργα :

Διαφάνεια 18

1997. Προσωπογραφία

Ποίημα για τρεις φωνές και ζωγραφική για μια παράσταση

Εικαστικό δρώμενο, παρουσιάστηκε στην Θεσσαλονίκη, Πολιτιστική Πρωτεύουσα, σε σκηνοθεσία Κ. Κατζουράκη, μουσική Γ. Χριστιανάκη, και ηθοποιούς την Κάτια Γέρου και την Ανέζα Παπαδοπούλου, που την είδαμε και στο Τέμπλο.

Διαφάνεια 19

Ρεβέκα

2001. Στο Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, ο Κυριάκος Κατζουράκης μαζί με την Κάτια Γέρου, που με την συγγραφέα Μάρω Δούκα υπογράφουν τα κείμενα, κάνει καλλιτεχνική και πολιτική πράξη την συνάντηση ζωγραφικής, θεάτρου και κινηματογράφου σε ένα συνολικό έργο τέχνης. Τίτλος του: *Ο δρόμος προς την Δύση*. Θέμα: Τα κοπάδια των μεταναστών που ρισκάρουν την ζωή τους για να φτάσουν σε αυτό που προσδοκούν να είναι ένας κόσμος ελπίδας. Οι δημιουργοί συνάντησαν τους ξεριζωμένους και ανέπτυξαν μαζί τους σχέσεις ουσίας, που προσέδωσαν αυθεντικότητα στο μεγάλο αυτό έργο.

Διαφάνεια 20

Μαγία

2003. Ο Δρόμος προς τη Δύση

Μια ταινία. Ένας συνδυασμός ντοκιμαντέρ και μυθοπλασίας. Μια γυναίκα από την πρώην Σοβιετική Ένωση, η Ιρίνα αναζητά στην Ελλάδα μια καλύτερη ζωή και πέφτει θύμα του σεξουαλικού δουλεμπορίου. Περιφέρεται στην Αθήνα με αφορμή την εξαφάνιση μιας φίλης της. Η ιστορία της ξεδιπλώνεται μέσα από μια σειρά προσωπικών εξομολογήσεων και φλας μπακ και συνδέεται με τις πραγματικές ιστορίες των μεταναστών στην Αθήνα και τις δικές τους εξομολογήσεις. Σ' αυτές τις στιγμές της πραγματικότητας η Ιρίνα με κάποιον τρόπο είναι παρούσα σαν «πάσχων άγγελος» και σχολιάζει έμμεσα τον απόηχό τους, συνδέοντας τον παρόντα με τον παρελθόντα χρόνο, το πραγματικό με το φανταστικό. Η παρουσία της ζωγραφικής στην ταινία τονίζει ή εικονογραφεί τα όνειρα και τους εφιάλτες που προκαλεί αυτό το έντονο κομμάτι της σημερινής πραγματικότητας. Δηλαδή, το ξεριζωμα εκατομμυρίων ανθρώπων από τις εστίες τους, την ιστορία που επαναλαμβάνεται.

Βίντεο 2 απόσπασμα από την ταινία

Διαφάνεια 21

Ρεβέκα

2021. *Ο Δρόμος προς τη Δύση*

Εγκατάσταση στο Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού. Περιλάμβανε εικαστικό μέρος με έργα του Κυριάκου Κατζουράκη, φωτογραφίες του Νίκου Οικονομόπουλου, παρουσίαση θεατρικού έργου με την Κάτια Γέρου και την Ομάδα Τέχνης, Συμπόσιο για το Μεταναστευτικό και συναυλίες με Έλληνες και αλλοδαπούς καλλιτέχνες.

Κοκκινάκης

[...] Το έργο είναι μια προσπάθεια να δούμε αυτούς τους πολύ μοναδικούς «ξένους», οι οποίοι όντας από «αλλού» είναι και εντελώς από «εδώ». [...] Όλοι περιμένουν από τον συγγραφέα, το ζωγράφο, το φιλόσοφο, τον μουσικό, να δούνε την εικόνα της αγάπης σαν ένα εξορκισμό του κακού που τελείται συνεχώς. Εάν υπάρχει περίπτωση στο Δρόμο προς τη Δύση να τελεστεί αυτός ο εξορκισμός, το μόνο στήριγμα θα είναι η αξιοπρέπεια των προσώπων. Γιατί το κακό αναγκαστικά είναι έντονο, η πραγματικότητα είναι απίστευτα άγρια.

Λιονύσης

[...] Δεν το διάλεξαν οι μετανάστες να συμπυκνωθεί πάνω τους η σκοτεινή πλευρά της ανθρώπινης εμπειρίας στο τέλος του αιώνα : βίαιη αλλαγή συνόρων, εθνικισμός, ρατσισμός, άνοιγμα της ψαλίδας ανάμεσα σε φτώχεια και πλούτο, ανεργία [...]. Τους συνέβη όμως. Κι αυτή η οδυνηρή εμπειρία σίγουρα τους διαλύει.

Διαφάνεια 22

Μαρία

Με την Κάτια Γέρου δημιούργησαν κι άλλες 3 ταινίες, δουλεύοντας μαζί τα σενάρια και μοχθώντας για την υλοποίησή τους:

- Γλυκιά Μνήμη
- Μικρές Εξεγέρσεις
- Ussak.

Διαφάνεια 23

Ασία

2019. Ένα ακόμα μεγάλο έργο: **Αναφορά στη Γκουέρνικα**

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τον εορτασμό της απελευθέρωσης της Λάρισας από τη γερμανική κατοχή, ο Κυριάκος Κατζουράκης παρουσίασε μια σειρά έργων υπό τον τίτλο **Αναφορά στη Γκουέρνικα**, και δώρισε στη Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας το μνημειώδες έργο του με τίτλο **Γκουέρνικα 1**. Το τρίπτυχο έργο – δωρεά επιχειρεί μια επαναπροσέγγιση του αντιπολεμικού έργου του Πικάσο, χωρίς ερμηνείες, δίνοντας εικόνες από τη σημερινή πραγματικότητα.

Λιονύσης

[...] Η Γκουέρνικα είναι η εικόνα της τραγωδίας. Και η συνομιλία της με τη σημερινή εικόνα της παρακμής ήταν η μεγάλη δυσκολία. Αλλά το τόλμησα. Μπροστά έβαλα εικόνες της αδιαφορίας, της λαγνείας, της θυματοποίησης, της απουσίας ελπίδας και τα στοιχεία που απειλούν την ιστορική μνήμη που αποπνέει η Γκουέρνικα. Η μόνη φωτεινή εικόνα είναι ο φαντάρος δεξιά με το τατουάζ του Πικάσο στο μπράτσο του, που θα συνεχίσει το έργο, έξω από αυτό [...]

Κοκκινάκης

[...] Ο ίδιος ο τρόπος που ζωγραφίζει ο Πικάσο δείχνει ότι όταν υπάρχει φυσικότητα στη σχέση του καλλιτέχνη με τον περίγυρό του, εκεί δεν μπαίνουν κανόνες που να οριοθετούν τόπο, αντίληψη ή πολιτισμικές διαφορές. Σ' αυτό το σημείο εγώ εντοπίζω τον διεθνισμό της ελληνικότητας. Σήμερα λοιπόν, που αναβιώνουν οι εθνικισμοί, πρέπει να ξαναδούμε, να ξαναανακαλύψουμε το δικό μας στίγμα, αυτό που μας διαφοροποιεί πολιτισμικά και ταυτόχρονα μας ενώνει με τις άλλες κουλτούρες και πολιτισμούς.ⁱⁱⁱ

Διαφάνεια 24

Ασια

Η πολιτική στάση και δράση του Κυριάκου Κατζουράκη ήταν πριν και πέρα από κόμματα και ιδεολογίες. Πυρήνας του ήταν η θεμελιώδης σχέση του με τα πρόσωπα: Στην ζωγραφική και στην ζωή, σε μια εποχή όπου τα πρόσωπα συνθλίβονται από τις κυρίαρχες σε κάθε τομέα πολιτικές. Κεντρικό ο ίδιος πρόσωπο στις λαϊκές κινητοποιήσεις εναντίον της παράδοσης του Οτσαλάν και της εισβολής στην Γουγκοσλαβία, ήταν αδιάπτωτα παρών στα εθνικά και τα κοινωνικά θέματα, από την Κύπρο ως την Μακεδονία, στους αγώνες ενάντια στην καταστροφή του περιβάλλοντος στο όνομα της ανάπτυξης [...]. Ζούσε το ελληνικό παρελθόν, που γι' αυτόν ήταν παρόν, ακριβώς, διότι ήταν επαναστάτης.^{iv}

Διαφάνεια 25

Νικόλας

Όλα τα δεδομένα των τελευταίων ετών δείχνουν ότι η πολεμική μηχανή, αντί να μειώνεται, αυξάνει. [...] Έχουμε από τη μια μεριά το πιο σκληρό πρόσωπο της εξουσίας σε όλο τον πλανήτη να κυριαρχεί, κατέχοντας ασύλληπτο πλούτο και από την άλλη έχουμε μια απέραντη φτωχοποίηση.

Διαφάνεια 26

Αλέξανδρος

[...] Μπορούμε να οργανωθούμε και να αντιπαλέψουμε κάτι. Είναι όμως πολύ σημαντικό να μην ξεχνάμε πως η χούντα δεν είναι μια ξεχασμένη ιστορικότητα. Ούτε ο φασισμός. Ελλοχεύουν παντού με το όπλο παρά πόδα. Χούντα είναι να εκλέγεσαι με λυτρωτικά και λευκά συνθήματα και να επιβάλλεις το μαύρο και τον σκοταδισμό. Η κοινωνική καταστροφή που ζούμε σημαίνει εξαφάνιση της ελπίδας για το αύριο και επωάζει τα πιο άσχημα κομμάτια του ανθρώπου: τη βία, την απάτη, τον εγωκεντρισμό, την περιφρόνηση του άλλου, την εξαφάνιση της αλληλεγγύης και της ανθρωπιστικής συμπεριφοράς.

Διαφάνεια 27

Νικόλας

Με τρώει το χέρι μου. Άλλους τους τρώει για να κατρακυλήσουν στη διαφθορά, άλλους για να σπείρουν τη βία. Εμένα για να γράφω, να ζωγραφίζω. Καμιά φορά, το χέρι ξεπερνάει τη σκέψη. Η συμβουλή μου σε αυτές τις περιπτώσεις είναι να σκέφτεστε με το χέρι. Αλλά προσοχή! Μόνο σ' αυτές τις περιπτώσεις. Σε όσες προαναφέραμε πρέπει απλά και μόνο και βαθιά και υπεύθυνα να σκεφτόμαστε. Η σκέψη είναι σωτήριος φρουρός της ελευθερίας μας. Όσης έχουμε ακόμη.

Διαφάνεια 28

Ανδρόνικος

Ο τελευταίος πίνακας

Αυτός που ζωγράφιζε ο Κυριάκος Κατζουράκης λίγες ώρες πριν ένα μοιραίο χειρουργείο στις 22 Οκτωβρίου 2021. Τίτλος: **Βιογραφία**. Μια παρακαταθήκη: Εικαστική, κοινωνική, ιστορική :

Αριστερά, μια γυμνή έφηβη κοπέλα με τα χέρια σε στάση ικεσίας ή προσευχής να προστατεύουν το στήθος της, καταλαμβάνει την θέση του άντρα, όπως αυτός παρουσιάζεται στο γνωστό έργο του **Ντα Βίντσι** Άνθρωπος σε κύκλο, με το εγγεγραμμένο στον κύκλο σώμα της να τέμνεται από τις ακτίνες του που έχουν σαν κέντρο το εφηβαίο της, την Καταγωγή του Κόσμου, φόρος τιμής στο ομότιτλο έργο του **Κουρμπέ**. Λίγο πιο δεξιά, σπάζοντας την περιφέρεια του κύκλου, ένα κοριτσάκι σπαράζει απλώνοντας το αριστερό χέρι.

Πιο χαμηλά, στο κέντρο σχεδόν του έργου, ο ζωγράφος, μικρό αγόρι κουρνιαρίζει στην αγκαλιά της μάνας του, που την έχασε νωρίς. Όμορφοι και οι δυο τους, με τα μπανιερά τους, με τα πόδια να δροσίζονται στο λουλακί νερό. Δίπλα δεξιά, το ίδιο αγόρι σε μεγαλύτερη ηλικία, εικονισμένο από την μέση και πάνω, έτοιμο να βγει από το κάδρο, και να έρθει προς το μέρος μας. [...] Το αγόρι κρατάει μια νεκρή φύση με φρούτα, ένα **έργο ζωγραφισμένο από την μάνα** του, φυλαχτό και αποστολή του.

Λίγο πιο πίσω το ίδιο πρόσωπο, φαντάρος μιας ξεχασμένης φρουράς, με στολή παραλλαγής, κρατά στο ένα χέρι το κράνος και το τσιγάρο και στο άλλο το όπλο. Στο δεξιό, κάτω άκρο του πίνακα, δυο παράξενες μορφές. Όλες οι άλλες οργανώνουν σοφά τον χώρο. Αυτές εντελώς επίπεδες αναιρούν την προοπτική της ζωγραφικής, την προοπτική της ζωής. Η μια είναι σαν σπασμένη κούκλα με τσακισμένο λαιμό. Η άλλη θρηνεί από πάνω της, μια αδέξια **Πιετά**, σαν ζωγραφισμένη από ένα παιδί που πρωτοπιάνει πινέλο.

Στο κέντρο και επάνω δεξιά, μια **ακατοίκητη πόλη**, χωρίς φως στα παράθυρα των σπιτιών της, που την βαραίνει ένα ζοφερό μαύρο σύννεφο με κίτρινες, πορτοκαλίες, κόκκινες ανταύγειες, αυλακωμένο από μια βρώμικη βροχή. Και αριστερά ψηλά ένα αδειανό μουτζουρωμένο παραλληλόγραμμο. Εν αναμονή. Του **ανθρώπινου εσωτερικού οργάνου** που δεν πρόλαβε να ζωγραφίσει.^v

Διαφάνεια 29

Συλβάνα

Στο μεγάλο βιβλίο του **Τάξη στο χάος** ο σπουδαίος δημιουργός μας άφησε οδηγό φωτεινό τις πολύτιμες γνώσεις του από το πέρασμά του στη Ζωή και την Τέχνη.

Αλεξάνδρα

Η τέχνη του Κυριάκου Κατζουράκη, ζυγίζοντας την κριτική με την κατάφαση, τα τρυφερά ή βίαια όνειρα με τον αδρό ρεαλισμό, τις υπερρεαλιστικές μνήμες με τον πεζό και καθημερινό λόγο, την ωμότητα με τον λυρισμό, την ποιητικότητα με την πολιτική στράτευση, αποτελεί μια εικαστική μαρτυρία ενός πολυδιασπασμένου, αλλά εν τούτοις στιβαρού, δομημένου εσωτερικά, αισθαντικού κόσμου βαθιά ανθρώπινου.^{vi}

Διαφάνεια 30

Χρύσα

[...] Ήξερε ότι τα πράγματα, όπως οι σπόροι, τα έμβρυα, τα ορυκτά ωριμάζουν μέσα στη σιωπή. Ήξερε ότι δίπλα στην ορμή της χειρονομίας η υπομονή είναι απαραίτητη στη δημιουργία. Ήξερε ότι η αναζήτηση μιας άλλης πραγματικότητας που την έχει ανάγκη η Ελλάδα και ο κόσμος, ωριμάζει μέσα στο ιερό άγγιγμα των πραγμάτων. Όλα, λέξεις, ιδέες, πράξεις, δεν υπάρχουν χωρίς το άγγιγμα αυτό.^{vii}

Διαφάνεια 31

Ασία

[...] Θα μείνει ως ένας από τους πιο συνεπείς, τους πιο ουσιαστικούς, τους πιο αφοσιωμένους στις ιδέες και στις αρχές του, ζωγράφος μοναδικός στην υπηρεσία της περιπέτειας του ανθρώπου, γνώστης βαθύς της γραμμής και του χρώματος, του σχήματος και της σκιάς, του Λόγου και του Μύθου, συνομιλητής με όλα τα πιο καλά και αγαθά κουβαλεί μέσα του και οδοιπορεί ο άνθρωπος.^{viii}

Διαφάνεια 32

Γεωργία

Σαν δημιουργός και σαν πολίτης ένωσε το εδώ και το σήμερα με το άλλοτε και το αλλού. Μίλησε με τον Φειδία, τον Πανσέληνο, τον Θεόφιλο, τον Πικιώνη και τον Τσαρούχη. Περπάτησε στον δρόμο του Θεοδωράκη, του Χατζηδάκη, του Ελύτη. Ταξίδεψε να συναντήσει τον Μπέικον, τον Πικάσο, τους Ρώσους πρωτοπόρους. Το έργο του -μεγάλο και σεμνό- θα μείνει. Όρθιο σαν τα όρθια ψωμιά του Θεόφιλου στην ζωγραφιά ενός φούρνου στο Μουσείο της Βαριάς στην Μυτιλήνη, όταν κάποια μεταμοντέρνα κρουασάν θα έχουν μπαγιατέψει και πάει στα σκουπίδια από καιρό. Αυτός ο άρτος της προσφοράς είναι το δώρο του που περιμένει το αντίδωρό μας.^{ix}

Βίντεο 3 απόσπασμα από συνέντευξη του Κυριάκου Κατζουράκη
<https://vimeo.com/154156444> ολόκληρο

Διαφάνεια 33

Μιρόλα

Παρακαλούμε τώρα την κυρία Κάτια Γέρου, ηθοποιό, δασκάλα του θεάτρου, σύντροφο και συνοδοιπόρο του Κυριάκου Κατζουράκη στην Τέχνη και τη ζωή, να φέρει σε τούτη την αίθουσα κάτι απ' την προσωπική αύρα αυτού του σπουδαίου ανθρώπου.

Σύντομη ομιλία της κ. Κάτιας Γέρου

Διαφάνεια 34

Μιρόλα

Κλείνουμε το μικρό μας αφιέρωμα στον επιφανή απόφοιτο του 8^{ου} με ένα τραγούδι από την παράσταση με τον τίτλο *Του Δρόμου*, του 2006, σε σκηνοθεσία Κ. Κατζουράκη και κείμενα δικά του, της Κ. Γέρου και του Π. Παναγόπουλου. Ο Κατζουράκης δημιούργησε ένα πολιτικό καμπαρέ με ζωντανή μουσική, όπου δύο ηθοποιοί – τραγουδιστές μέσα από αλλαγές ρόλων αναπαριστούν τη σύγχρονη πραγματικότητα με χιούμορ και ανεπαίσθητη μελαγχολία. Στον ίδιο χώρο παρουσιάζονταν έργα του εικαστικού με θέμα την μετανάστευση. Πάμε παιδιά...!

Τραγούδι *Φινάλε*, Μουσική : Νίκος Πλάτανος, στίχοι : Γιώργος Κοροπούλης.

Σας φαίνεται να είν' αυτό ζωή;
Αυτό που μας βαραίνει, ε, για πείτε;
Θυμάμαι από μικρός τη συμβουλή:
«Πλουτίστε για ν' αξίζει και να ζείτε»!
Το έργο έχει δίδαγμα ηθικό
«η Τέχνη αξίζει όσο την πουλήσεις»
και η ζωή δεν είναι άξια χρήσης,
μην πάθετε δα κι εγκεφαλικό ...
Αν το 'ξερε ο Γκαίτε στα '50,
στο Φάουστ θα 'χε δώσει άλλη έκβαση,
θολή, όπως η άμμος στην Κορίντα
«Η αθάνατη ψυχή δεν έχει πέραση»!
Σκιά είναι, πού πήγε και την ψάχνουμε;
Πληρώστε μας, πληρώστε μας,
πληρώστε μας να μην το ξανακάνουμε.

Διαφάνεια 35

Καλό σας βράδυ

πηγές

ⁱ artplay.gr, 12 Σεπτεμβρίου 2017

ⁱⁱ Ναταλί Χατζηαντωνίου, *Αντίο στον διανοούμενο αλλά και εργάτη των τεχνών*, Κ. Κ., η Εφημερίδα των Συντακτών, Κυριακή 22.10.2021

ⁱⁱⁱ Κυριακός Κατζουράκης, Συνέντευξη στην Πόλυ Κρημνιώτη, «Αυγή», 13.5.2019

^{iv} hellasjournal.com

^v hellasjournal.com

^{vi} Γιάννης Ψυχοπαίδης, «Εφημερίδα των Συντακτών», 26.10.2021

^{vii} Πέπη Ρηγοπούλου, «Εφημερίδα των Συντακτών», 27.10.2021

^{viii} Μάρω Δούκα, facebook, 22.10.2021

^{ix} hellasjournal.com